

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-09-23
Besvaras senast
2016-10-14

Till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2016/17:13 Elområdesindelningen och Sydvästlänken

Sedan den 1 november 2011 är Sverige indelat i fyra elområden, vilket betyder att elpriset kan variera mellan olika delar av landet. Indelningen innebär att elen i genomsnitt är dyrare i södra Sverige, vilket drabbar sydsvenska konsumenter och påverkar konkurrenskraften negativt för sydsvenska företag.

Elpriset i ett elområde beror på hur utbud och efterfrågan ser ut i respektive område, på överföringskapaciteten mellan områdena och på hur mycket el som flödar in i eller ut ur det nordiska systemet. Sammantaget är det alltså flera samverkande mekanismer som avgör priset, men i ett område där produktionen är låg, efterfrågan stor och överföringskapaciteten från andra områden begränsad – som i elområde fyra – är risken för högre elpris större.

Bakgrunden till problemet med effektbrist i Sydsverige är stängningen av Barsebäcks två reaktorer 1999 och 2005. Med en samlad effekt på 1 200 MW motsvarade reaktorerna ungefär hälften av Skånes elbehov. Avvecklingen skapade stor effektbrist i hela södra Sverige, vilket inte borde ha kommit som en överraskning eftersom problemen har diskuterats ända sedan avvecklingen på allvar började debatteras på 1980-talet. Trots att riskerna var välkända gjordes inte tillräckligt för att lösa problemet.

På lång sikt löses problemet med effektbrist genom en utbyggnad av elproduktion i södra Sverige, främst i elområde fyra, samt genom att kraftöverföringskapaciteten norrifrån byggs ut. Sydvästlänken är det viktigaste exemplet på en pågående utbyggnad av kraftöverföringskapaciteten. När den är färdig ökar överföringskapaciteten till elområde fyra med 1 200 MW, det vill säga ungefär motsvarande Barsebäcks effekt.

Dessvärre har förbindelsen försenats och drifttagningen flyttats fram åtskilliga gånger. Det gör att risken för prisskillnader kvarstår, en risk som helt och hållet bärs av hushåll och företag i Sydsverige.

Problemen riskerar dessutom att kraftigt förvärras när fler kärnkraftsreaktorer avvecklas; för södra Sverige skulle det kunna bli mycket allvarligt, med kraftigt skenande elpriser. Vi har redan sett att prisskillnaderna har ökat, både i antal timmar och i prisnivåer, under de senaste åren och att kapacitetsavgifterna till Svenska kraftnät har ökat kraftigt.

Det är helt orimligt att hushåll och företag i södra Sverige ska bära dessa merkostnader till följd av en oönskad förtida kärnkraftsavveckling och historiska brister i nätutbyggnaden. Det finns andra sätt att minska problemen.

Utöver förstärkt överföringskapacitet och utbyggd elproduktion – som bidrar till att lösa problemen på längre sikt – har ett par andra förslag presenterats för att minska problemen med potentiella prisskillnader. Ett alternativ är att göra om indelningen till två elområden, vilket var det ursprungliga förslaget, i stället för fyra. Ett annat är att uppdra åt Svenska kraftnät att garantera minimikapaciteten mellan elområdena, enligt ett utredningsförslag som presenterades av en snabbutredning som alliansregeringen tillsatte. Båda förslagen skulle minska problemen.

Statsrådet har, när vi tidigare har debatterat frågan, sagt sig vara beredd att överväga åtgärder, men först efter att Sydvästlänken är klar. Det är en märklig position, eftersom de potentiella problemen då minskar och det således vore mer angeläget att agera nu. Risker kommer dock att kvarstå även när Sydvästlänken är klar, inte minst när den nya utlandsförbindelsen Nordbalt nu har tagits i drift.

När situationen både på kort och på längre sikt blir alltmer alarmerande är det angeläget att regeringen agerar skyndsamt. Statsrådets hittillsvarande besked att han inte avser att göra något alls åt situationen är ohållbart.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Ibrahim Baylan (S):

– Är statsrådet beredd att nu ändra elområdesindelningen för att minska risken för prisskillnader mellan elområdena?

– Är statsrådet beredd att – enligt det utredningsförslag som tidigare presenterats – nu uppdra åt Svenska kraftnät att garantera minimikapaciteten mellan elområdena, för att minska risken för prisskillnader mellan dem?

– På vilket sätt avser statsrådet och regeringen att agera för att säkerställa att den kraftigt försenade Sydvästlänken nu färdigställs och tas i drift utan ytterligare förseningar?

– Vilka andra åtgärder är statsrådet beredd att vidta för att dels minska risken för skenande elpriser generellt, dels minska risken för prisskillnader mellan elområdena?

.....

Jonas Jacobsson Gjörtlér (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors